

Cykla till Leonardsberg

- Turistbyrå
- Parkering
- Museum/
kulturhistorisk byggnad
- Hallristning
- Rododendronpark
- Badplats

Vägbeskrivning från turistbyrån

Passera Arbetets museum och Stadsmuseet och sväng vänster Västgötegatan upp över Kungsgatan och förbi Campus Norrköping. Cykla rakt igenom Folkparken, under Riksvägen och sedan genom Himmelstalund. Vid Fiskebyvägen sväng vänster och passera över E4:an. Efter att ha passerat järnvägen sväng höger mot Leonardsberg och fortsätt till Leonardsbergs gård och parkeringen.

På tillbakavägen kan du välja en alternativ väg söder om Motala ström. Du svänger höger strax innan järnvägen vid Fiskeby, passerar Himmelstalunds Camping och fortsätter sedan längs Motala ström. Cykla under Riksvägen och fortsätt på den lilla grusvägen längs Motala ström. Här passerar du Rhododendrondalen och Färgargården innan du cyklar över Kungsgatan igen och är tillbaka vid turistbyrån. Rundturen är cirka 10 km lång.

Från Leonardsbergs gård utgår en vandringsled till isräfflorna, strandängarna, fågeltornet och hållristningarna. Leden består av två slingor och är sammanlagt cirka fyra kilometer lång.

På en hållmarkskulle sydväst om Leonardsbergs gård finns det spår av inlandsisen i form av isräfflor.

Leonardsberg

Med sina fina betade strandängar, gamla ädellövträd och kulturhistoriska lämningar utgör Leonardsberg en mycket värdefull och skyddsvärd natur- och kulturhistorisk miljö med få motsvarigheter i regionen. Fågellivet på strandängarna är rikt och kan studeras från ett fågeltorn som också ger en fin utsikt över Glan och dess utlopp i Motala ström. I området kan man se tydliga spår av inlandsisen i form av ovanligt djupa isräfflor.

Området runt Leonardsberg är känt som en av landets hållristningsrikaste platser. Hållristningarna vittnar om att forntidens människor hade goda möjligheter att bo och livnära sig här. Motala ström var troligen en viktig vattenväg under bronsåldern.

Småfläckig sumphöna
(*Porzana porzana*)

Läs mer om natur i Norrköping på www.naturkatan.se/norrkoping. Här hittar du information om naturreservat, guidade turer och andra utflyktstips.

Har du frågor eller synpunkter kan du skicka e-post till kultur.fritid@norrkoping.se eller ringa till kommunekologen på telefon 011-15 19 65.

KULTUR- OCH FRITIDSKONTORET

Adress: Trädgårdsgatan 8
601 81 Norrköping
Tel: 011-15 19 65

Fotografier och illustrationer: Fredrik Lindmark, Vesa Jussila, Agnes Ekman Söderholm, Ilze Della Femina Tryck: Norrköpings tryckeri

www.norrkoping.se

Hällristningar vid Karlsberget

Längst ut på Karlsberget finns ristningar på en häll som sluttar ner mot Glan. Ristningarna ligger precis ovanför vattenlinjen. Deras läge visar att vattennivån i Glan inte kan ha varit mycket högre under bronsåldern än idag. På en bergsrygg strax innan Karlsbergets udde finns ett par målade skeppsristningar. I närheten av hällen finns även ett mindre gravfält från järnåldern.

Storspov
(*Numenius arquata*)

Hällristningar vid Ekenberg

Här finns cirka 370 hällristningar. ”Solbäraren” som lyfter sitt sköldliknande föremål mot himlen har blivit en symbol för hällristningarna i Norrköping. Här finns även dekorerade skepp och människor i procession. Ristningar vid Ekenberg har spelat en epokgörande roll för hällristningsforskningen. De stora svärdsfigurerna härifrån gjorde det möjligt att datera de sydsandinaviska hällristningarna till bronsålder genom att jämföra dem med riktiga svärd från samma tid.

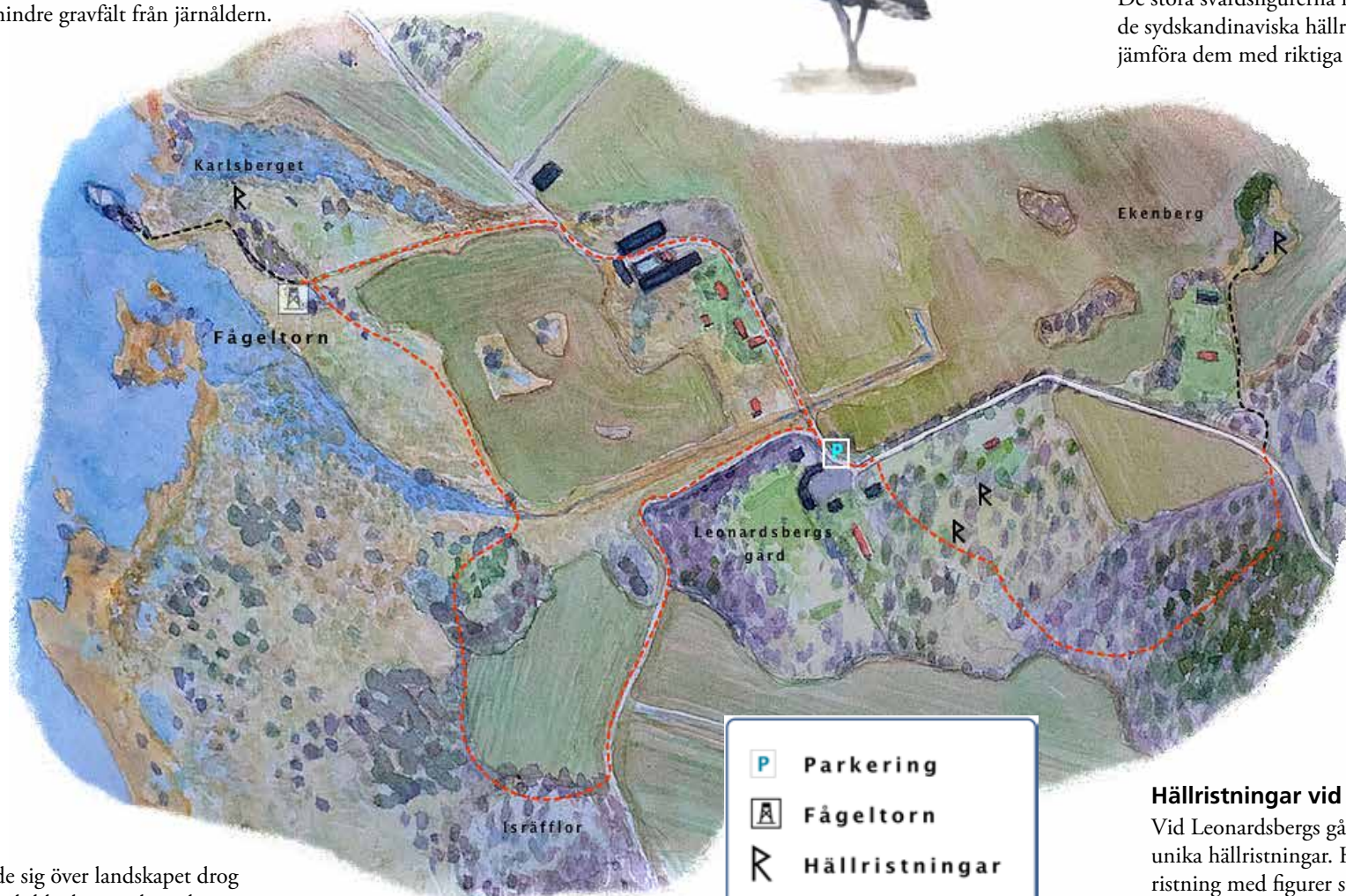

Fåglar

De betade strandängarna och vassbältet vid Leonardsberg lockar många fåglar. På våren översvämmas strandängarna och används av många flyttfåglar som rastplats. Från fågeltornet kan man se både brun kärrhök och fiskgjuse under häckningsperioden. Sydlig gulärta och sävsångare har en ovanligt hög revirtäthet i området och även arter som rördrom, årta, gråhakedopping, enkelbeckasin, snatterand och buskskvätta häckar här årligen. Småfläckig sumphöna hörs spela varje vår.

Gulärta (*Motacilla flava*)

P	Parkering
A	Fågeltorn
R	Hällristningar
---	Vandringsled

Trollspinnare
(*Harpyia milhauseri*)

Läderbagge
(*Osmoderma eremita*)

Ekhagar

I området finns flera ihåliga ekar som är uppemot 500 år gamla. Ekarna är viktiga för många insekter. Här kan man hitta den sårbara skalbaggen läderbagge och andra insekter som blanksvart trädmyra och bålgeting. På de grova ekarna förekommer också många hotade lavar som gul dropplav, hjämbrosklav, grymig dagglav och vedsvampar som koralltaggsvamp och oxtungsvamp.

Rördrom (*Botaurus stellaris*)

Isräfflor

När inlandsisen rörde sig över landskapet drog den med sig stenar och block som skapade spår i berggrunden. Dessa spår kallas för isräfflor. På hällmarkskullen 600 meter sydväst om Leonardsbergs gård finns ett tiotal isräfflor som är ovanligt djupa. Att fårorna blivit så djupa beror på områdets relativt ”mjuka” bergart, glimmerskiffer, som har bildats ur leriga sediment.

Årta (*Anas querquedula*)

Hällristningar vid Leonardsberg

Vid Leonardsbergs gård finns en hage med flera unika hällristningar. Här finns till exempel en ristning med figurer som anses föreställa kvinnor och barn, vilket är mycket ovanligt (se bilden bredvid). En annan ristning visar en man som bär ett spjut på sina uppsträckta armar. Detta är den största människofiguren i Norrköping. Mannen har kraftigt markerade vader och är troligen klädd i någon form av lättare rustning.

